

HRICKO

DJEČJI PODLISTAK »HRVATSKE RIJEČI« - BROJ 148 - SIJEČANJ 2017.

Dragi Hrckovci!

Prije svega želim vam sretnu, uspješnu, bezbrižnu 2017. godinu. Želim vam da ste zdravi, veseli, dobrodušni te da volite jedni druge. Zima, koja uveliko traje, svima bi nam bila ljepša i draža da nam je donijela više snijega, kako bi mogli uživati u njenim čarolijama. Preostaju nam klizanje i po koja šetnja na svježem zraku, nakon kojih sa smrznutim nosićima i cvokoćući jedva čekamo ući u naše domove i okrijepiti se šalicom čaja ili nekog drugog toplog napitka. Ima i u tome draži, zar ne?

Ali, nema potrebe niti razloga da se žalimo, već uživajmo u pokladama, svečanom razdoblju prije korizme u kojem se priređuju karnevali, povorke i maškare. Na što mi prvo pomislimo kada smo u ovom razdoblju? Naravno, na Hrckov maskenbal! O datumu njegova održavanja bit ćete na vrijeme obaviješteni, a dotle razmišljajte u što ćete se maskirati ili ako ste već smislili, počnite polako s pripremom kostima.

Do tada imate vremena pročitati i vaš podlistak, a budući da je počelo drugo polugodište, izdvojite svaki dan neko vrijeme za školske obveze, kako vam se ne bi nagomilalo prijedeno gradivo.

Ledenu pusu šalje vam

Ivana

Impresum

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Urednica izdanja: Ivana Petrekanić Sič
Suradnici: Bernadica Ivanković, Marina Pluković, Vesna Huska, Zoltan Sič, Katarina Čeliković, Nevena Gabrić, Ivana Matić i Petar Tikvicki
Lektorica: Jelena Dulić Bako
Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi
Dizajn i ilustracija: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov
Obrada fotografija: Nada Sudarević
E-mail: hrhcrcko@gmail.com

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

10 stvari koje moraš znati ako praviš svoje prelo

Odredi datum – Prelo je zabava koja se pravi u poklade, vrijeme prije korizme (od blagdana Tri kralja do Čiste srijede). Ako želiš napraviti zabavu po uzoru na Veliko prelo, gledaj da ju održiš na Svijećnicu ili Marindan (2. veljače).

Pozovi goste – Kad odrediš datum, razglasi gostima odnosno pozovi prijatelje. Ako si raspoložen (a trebao bi biti) napravi pozivnicu. Ukoliko si umješniji, učini to na računalu, ali možeš ju i ručno nacrtati. Ne zaboravi napisati sve važne detalje: tko organizira, što, točno vrijeme i adresu.

Rezerviraj muziku – Nekada su na prelima svirali pravi svirci, tamburaši, harmonikaš ili gajdaš. Ukoliko netko od tvojih prijatelja svira neki instrument, odlično! Ako ne, pripremi *play listu* pa muziku puštajte s računala.

Osmisli jelovnik – Na prelu se uvijek dobro jelo. Mnogi su prelo pravili

nakon svinjokolja pa je jelovnik bio sukladno s tim. Na Velikom prelu danas služe kumpiraču. Ti osmisli što ti je volja i ono što većina voli jesti. Važno je da ne štetiš i postiš jer poklade su, počastite se.

Osmisli zabavu – Sigurno dobro poznaješ svoje goste pa osmisli kako ćete se zabaviti. Možete se kartati, pjevati, plesati, pričati viceve, izvesti neki šaljivi igrokaz... Dopušteno je sve što je pristojno. Važno je da se dobro zabavite.

Dogovori dress code – Ako želiš, možete se dogovoriti da svi dođete u nošnji ili reci da se svi obuku u najsvečaniju odjeću, a možda i nešto suvremenije, napravi maskenbal. Što god odlučite možete organizirati izbor za najljepšu prelju, masku ali i plesaća, pjevača, zabavljača... Pustite mašti na volju.

Preljska pisma – Uvijek se prelo otvaralo posebice pripremljenom preljskom pismom. Možete otpjevati ili odrecitirati onu najpoznatiju *Kolo igra, tamburica svira* koju je spjevao Nikola Kujundžić 1879. godine ili osmislite svoju. Možete raspisati natječaj pa izabrati najbolju ili skupa ju sastaviti. Eto dobre aktivnosti.

Organiziraj tombolu – Nije običaj, ali je zabavno – pripremite tombolu. Možete se dogovoriti da svatko donese jedan upakirani darak pa kasnije organizirajte izvlačenje nagrada.

Pripremi fanke – Kakvo je to prelo bez *fanaka*?! Ovdje su svaki komentar i upute suvišni.

Javi nam kako je bilo! – Obavezno fotografiraj za uspomenu. Ukoliko želiš (a mi bismo bili sretni da to učiniš), pošalji nam fotografije. Podijeli s nama tvoju radost zajedništva. Postavi ih slobodno i na Facebook profil. Budi ponosan na svoju bunjevačku ili šokačku granu hrvatskoga roda. Lijepo je što poštuješ svoje običaje, bili oni i malo korigirani sukladno tvojim godinama i situaciji.

Prelo kupi svako mu se divi, nek se znade da Bunjevac živi!

Bernadica Ivanković

Zimski oratorij

U prvim danima ove godine, točnije 3., 4. i 5. siječnja, održan je zimski oratorij u župi svetoga Roka u Subotici. Zna li što je to oratorij? To je: obitelj – jer su svi prihvaćeni, crkva – jer učimo o vjeri, škola – jer imamo razne radionice, igralište – jer se igramo. Oratorij, koji je inače oformio don Bosco u Italiji, po prvi puta smo organizirali ove jeseni u spomenutoj župi, a naša župljanka **Vedrana Cvijin** ga je odlučila prenijeti i kod nas. Nju su salezijanci iz župe sveti Duh na Jarunu u Zagrebu, gdje je ona

aktivni volonter, naučili puno toga, a ona je to uz pomoć animatora u Subotici prenijela u svoju župu. U oratoriju sudjeluju djeca osnovnoškolske dobi. Na posljednjem oratoriju u studenom djeca su izrazila želju za njegovim daljnjim radom, kao i da traje duže, da ima više igara i raznovrsnih radionica. Animatori su odlučili te želje i ostvariti. I tako je nastao zimski oratorij. Evo kako su izgledala ta tri zimska dana:

1. dan – Okupili smo se oko 10 sati i dan započeli igrom poštara, u kojoj su djeca imala zadatak rasporediti poštu u različitim selima. Bila su podijeljena u četiri skupine, a pobijedili su oni koji su prvi raznijeli poštu. Potom smo plesali, uz pjesmu Božje pobjede *Zato pjevam Ti*. Župnik **Andrija Anišić** držao je radionicu o ponašanju pri ulasku na misu u crkvi. U podne se molila stara molitva *Andeo Gospodnji*. U glazbenoj radionici učili smo pjevati pjesmu *Princ mira*, uz pratnju na gitarama **Tomislava Huske** i **Vedrane Cvijin**. Slijedilo je filmsko popodne, a na platnu se prikazivao film *Don Bosco*. Uslijedile su kreativna

i sportska radionica. Prije razilaska slijedila je priča za laku noć, koju je Don Bosco uvijek pričao svojim dječacima prije spavanja. Na kraju svakog dana biralo se *dijete dana*, a ovog puta to je bio **Luka Marjanušić**.

2. dan – Prvo smo odigrali nekoliko kratkih igara dok smo se okupljali. Uslijedila je kuharska radionica, pravili smo kiflice. Sva djeca su bila uključena u radionicu i svi su uživali. Potom je na redu bila duhovna radionica koju je vodila s. **Silvana** koja je govorila o središnjem dijelu mise i ponašanju i sudjelovanju djece na njoj. U podne smo molili molitvu *Anđeo Gospodnji*. U glazbenoj radionici pjevali smo pjesme koje se pjevaju na misi. Uslijedio je izlet, na koji smo ponijeli kiflice koje smo sami napravili i pekli, a izlet je bio u obližnji park u Keru. Tamo smo igrali Don Boscov bejzbol. Kada smo se vratili gledali smo drugi dio filma o Don Boscu. Uslijedila je priča za laku noć. Dijete dana bila je **Nevena Kujundžić**.

3. dan – Ovaj dan smo se okupili nešto kasnije, u 11 sati. Igrali smo igre, plesali *soku bači*, koja je djeci najdraža. Djeca su bila podijeljena u 4 skupine, za sve igre toga dana, a skupine su bile označene bo-

jama. Prva igra bila je *ribari*, a igrala se još i igra u kojoj su djeca imala zadatak složiti dijelove mise, čiji su nazivi bili ispisani na čašama. Molitva *Anđeo Gospodnji* ni ovog dana nije izostala u podne. Igrali smo nogomet. U kreativnoj radionici izrađivali smo i završavali slikovnice o sv. Roku i Don Boscu. Igra *uhvati plijen* igrala se na dvorištu. Pjevali smo pjesme koje smo pripremili za misu. Igra na dvorištu je bila sniježno bijelo sanjkanje u kom su svi uživali. Popodne smo pogledali film o Don Boscu do kraja. Uputili smo se u crkvu na misu, na kojoj su se okupili i roditelji djece, a mi smo zahvalili Bogu za divno druženje ova tri dana. Dijete ovog trećeg dana bila je **Mila Kujunžić**.

Dane raspusta učinilo je zanimljivim druženje 30 djece koja su tri dana boravila na zimskom oratoriju. Vedrani su pomagali animatori: **Gordana, Marija K., Marija P., Ana, Tatjana, Martina** i **Luka**. Župa je otvorila vrata, župniku je dječja graja učinila kuću veselom, a malo posla za druženje u kom je Isus glavni prijatelj nikome nije na odmet. Do nekog novog oratorija, kog djeca željno očekuju, veliki pozdrav!

Marina Piuković

GEMMA ELWIN HARRIS:

Velika pitanja malih ljudi... i odgovori nekih jako pametnih ljudi

Je li u redu pojesti crva? Kako nastaju snovi? Postoje li izvanzemaljci? Zašto ne mogu sam sebe pošakljati? Tko je dao ime svim gradovima? Zašto su kolači tako fini? Zašto lavovi riču? Zašto kuhamo hranu? Zašto je more slano?

Sigurno vas muče ovakva i slična pitanja, a ne dobivate odgovarajuće odgovore od svojih roditelja. Vjerujte, nije lako odgovoriti na njih. Ali, zamislite da postoji netko ili nešto gdje možete u svakom trenutku doznati odgovore na ovakve upite, da se kad poželite možete obratiti poznatom stručnjaku i riješiti vaše enigme. Ako upravo ovo želite, dovoljno je da imate knjigu *Velika pitanja malih ljudi... i odgovori nekih jako pametnih ljudi*, u kojoj je jedna teta, **Gemma Elwin Harris**, prikupila na tisuće pitanja djece u vrtićima i školama u Velikoj Britaniji i zamolila stotinjak poznatih stručnjaka da jednostavnim jezikom odgovore na njih.

Sigurna sam da će vam se svidjeti ova knjiga i olakšati vam i ovako težak i zbunjujući život odraslih.

STIHOVJUPCI

Zima, zima...

Zima već uveliko traje i ne kani još otići. Djeca joj se raduju kad imaju snijega za grudanje. A kako je zimi u šumi, pitate li se ponekad?

Šuma zimi

Vjeverica orah krcka,
djetlić kljunom koru kvrcka,
zečić mrkvu slatku glode,
kraj njih mirno srna prođe.

Lane traži gdje je trava,
jazavac već davno spava,
sovuljaga danju žmiri
a iz rupe hrčak viri.

Lija se u selo šulja,
na grani se vrana ljulja,
medo spava zimski san,
ne zna je li noć il' dan!

Lidvina Luketa

Na slovo, na slovo M

Otkrij što znače ove rečenice:

Margina makovnjača

Au, što Marga zna praviti makovnjaču! Njen komšo Maća je veliki maflo. Mamio ga Margin kolač što je u pendžer metila. On je tijo koštati kolač, al je znao da mu Marga neće dat dok se ne oladi. Tijo je ukrast parče, ko pravi mafijaš pa se počeo šunjat do pendžera. Taman kad je Maća tijo gurnit ruku kroz pendžer, zatvori Marga pendžer, ni ne gledajući na tu stranu i zgnječi Maći mali prst. Malone je nije šlog strefio kad je čula kako se Maća dernja! Otrčo je »mafijaš« Maća kući sav mandrav jer se umandro kad je pao, bižeći.

Maća – muško osobno ime (Matija)

Marga – žensko osobno ime (Margareta)

makovnjača – kolač od dizana tijesta s nadjevom od maka

maflo – nespretnjaković, smušenjak, podložan tuđim utjecajima

mamiti – 1. nagovarati/poticati koga na nešto čemu nije sklon,

2. vabiti, dozivati

metit (od »mećat«) – stavljati

mafija – 1. tajna udruga zlikovaca, 2. udruženi prekupci voća i povrća

malone – gotovo

mandrav – neuredan, nečist, prljav

V. H.

Napiši značenje svojim riječima:

Piše: Ivana Matić

HRVATSKI JEZIK

Zašto januar, zašto ne siječanj?

Hrvatska ima dugu tradiciju pučkih kalendara. Oni su služili kao podsjetnici za praktičan i vjerski život. Tako su mjeseci još u 18. stoljeću dobili nazive po poslovima i događajima koji su karakteristični za to doba godine.

Siječanj, srpanj i kolovoz označuju poslove koji se tada obavljaju: siječemo grane i drveće, žanjemo žito srpom te kolima vozimo ljetinu u spremište. Veljača označava sve duže dane koji postaju veći – »velji«. Ožujak je dobio naziv od riječi »laž« jer kaže da je stiglo lijepo vrijeme, a onda iznenadi mrazem i kišom. Bijelim cvjetićima cvate grmolika biljka svib. O kojem mjesecu je riječ? Svibnju, naravno!

U lipnju cvate lipa, a rujna povezujemo uz rujno vino, iako je naziv dobio prema glasanju zaljubljenih jelena. Studeni označava vrlo hladno i ledeno vrijeme, a prosinac »prosi«, to jest moli što je povezano s adventskim običajima. Nedostaje priča o listopadu i travnju, ali ti sigurno imaš ideju o nastanku njihovih naziva!

1. U kojem je mjesecu tvoj rođendan? _____

2. Napiši točan redoslijed mjeseci u godini. _____

3. Samo je jedan mjesec u ženskom rodu. Koji? _____

4. Napiši hrvatske nazive za sljedeće mjesece: maj, jul, mart, april, novembar. _____

Riješenja: Iz teksta – listopad (liše pada), travanj (prema zelenoj travl); zadaci: 2. siječanj, veljača, ožujak, travanj, svibanj, lipanj, srpanj, kolovoz, rujanj, listopad, studeni, prosinac, 3. veljača, 4. svibanj, srpanj, ožujak, travanj, studeni

Zovem se **Leon Žarko**.

Pohađam II. razred OŠ *Sveti Sava* u **Srijemskoj Mitrovici**.

Moju **obitelj** čine tata Damir (39), mama Anemari (36), brat Noa (4), baka Milanka (56) i djed Pavle (62).

Kad porastem bit ću **umjetnik, pijanist i slikar**.

Volim svirati, slikati, čitati i obožavam video igrice.

Ne volim kad mlađi brat dira moje crteže i igračke.

U svoje **slobodno vrijeme** radim stvari koje volim: crtam, sviram klavir, igram se s prijateljima, čitam i naravno igram *Rayman origins*.

Volim biti u centru pažnje i pomagati drugima kad kod mogu.

Omiljena **knjiga** mi je *Marta Smart i vašar zagonetki* Uroša Petrovića, kao i sve druge njegove knjige zagonetki.

Omiljeni **glazbeni sastav** su mi *21 pilots*. U školi mi je omiljeni **predmet** engleski jezik.

Najbolji **prijatelj** mi je Maksim Zec, kojeg poznajem još od vrtića.

Volim se **igrati američkog nogometa** s tatom i *Rayman origins*.

Ove godine sam bio na Pokrajinskoj smotri recitatora u Subotici i osvojio nagradu, kao i drugo mjesto na natjecanju *Postat ću pisac*.

Hrcko je super časopis za djecu i sve su mi rubrike odlične, posebice *Jeste li znali?*

Veliki pozdrav svima od *Leona* iz Srijemske Mitrovice!

Putujemo, putujemo...

Kamo?

Bok svima! Brrrrr! Jel' vam zima? Otputujmo u sjevernu zemlju gejjira i vulkana, kratkih prohladnih ljeta i dugih blagih zima!

1. Zemlja u koju vas vodim ima neke od najvećih i najljepših izvora tople vode, koji se zovu GEJJIRI. Riječ gejjir (*geyser*) je u uporabi u skoro svim jezicima svijeta. Danas je to zajednička imenica za sve ovakve izvore na svijetu, potječe od naziva Velikog Gejjira koji može bacati vodu do 200 m uvis, a danas ima 3 erupcije dnevno. Znanstvenici

tvrdre da su oni posljednja aktivnost vulkana koji se gase, pa ih neće zauvijek biti. KOJEM JEZIKU PRIPADA RIJEČ GEJJIR?

2. Ovdje možete videti Polarnu svjetlost, Auroru Borealis, predивно zvjezdano nebo u svim bojama i oblicima u podnožju ledenjaka, koji je i vulkan. Za vrijeme ove pojave kitovi orke bliže se obali i hrane haringama.

P. S. Ako se netko boji mraka, prijat će mu spavati u ovoj zemlji: zbog blizine polarnog kruga, noći su ovdje od početka svibnja do kraja kolovoza svijetle! KOJA JE TO ZEMLJA?

3. Ledene špilje ove zemlje nevjerojatan su prirodni fenomen koji ne izgleda isto ni dva dana zaredom! Opasne zbog brojnih ledenica i dijelova glečera oko ulaza koji se mogu urušiti i zarobiti posjetitelje, svaki dan ih pregledaju i uređuju stručnjaci, kako bi ih turisti mogli vidjeti i uživati u njima. GDJE SU OVE ŠPILJE OD LEDA?

4. Prekrasni krajolici krase ovu otočnu zemlju (kojoj je glavni grad Rejkjavik) u sjevernom Atlantiku između Grenlanda, Norveške i Britanskih otoka. Toliko zelenila i raznih drugih boja rijetko gdje se može vidjeti!

A zamislite – nema ni jednog komarca! I još nešto:

Volite li zdravu hranu, na pravom ste mjestu: možete jesti ribu, jagnjetinu, mliječne proizvode i divne kolače, a McDonaldsa – nema, iako je u ovoj zemlji oko 20 posto stanovništva ispod 14 godina! ZNATE LI GDJE SMO?

Sigurno ste pogodili: VODILA SAM VAS NA ISLAND! Do sljedećeg (zajedničkog) putovanja, Heilbrigðu (Zdravo na islandskom)!

Vaša Ana Marija

Čarobni grm

Draga djeco, *Hrcko* vam donosi priču **Patrika Atanasovskog**, sina vukovarske spisateljice, rodom iz Plavne, **Julijane Adamović**, iz knjige *Dnevnik sivog mačka i druge priče*, u kojoj se nalaze i brojne druge njegove zanimljive priče, potpisane imenom Sergei Chatgris. Priču *Čarobni grm* Patrik je napisao sa 7 godina i za nju dobio I. nagradu na Međunarodnom natječaju za najbolju dječju priču dječjih autora od 7 do 14 godina, 2008. godine u Novom Sadu. Patrik, koji sada već ima 16 godina, kao dijete je bio izuzetno maštovit i njegovi prijatelji su rado čitali sve priče koje je napisao. Uvjerite se i sami u njegovu darovitost.

Bila jednom jedna šuma koja se zvala Amuš. Inače, to nije bila obična šuma. Čak je u njoj rastao grm koji u slučajevima kad osjeti svu bol ovoga svijeta može ispuniti svaku želju, pa i onu najblesaviju. Pod uvjetom da u njoj nema besmislenog zla. Bio je to čarobni grm. Inače, ako ga se ne zagleda pažljivije, činilo se da samo stoji i pušta da na njemu rastu bobice. Te bobice su jele ptice. I one su bile neobične, jer sve ptice na svijetu, ako nisu vrane ili svrake, pjevaju lijepo. Ove nisu bile ni vrane, ni svrake, ali pjevati nisu znale.

Malo dalje od šume smjestila se jedna stara koliba. U njoj su živjeli dječak Janko i njegova majka.

Jednog sunčanog jutra Janko se, po običaju, igrao na rubu šume. No ovoga puta je, popuštajući pred željom da otkrije čega tu sve ima, zašao malo dublje u šumu. Dalje od svoje sigurne kolibe.

Odjednom se začulo strašno zujanje. Bili su to Čarobni Stršljeni.

I Čarobni Grm je čuo zujanje. Znajući da to ne sluti na dobro, slijedio je odakle dolazi. Došavši sasvim blizu, vidio je kako stršljeni napadaju dječaka.

Stanite! – povikao je.

Janko je pobjegao, a stršljeni su iz osвете napali Grm.

Nakon nekoliko dana u Amuš su svratili drvosječe. Grm, koji je bio sav natečen, zamijeniše za neko stablo, što je bilo dovoljno da ga posijeku i odvezu u tvornicu papira.

Dok su ga pripremali za izradu stola i stolice, Grm je osjetio svu bol ovoga svijeta i ispunio sam sebi jednu važnu želju: pretvorio se u sjemenku.

Onda su došle ptice i pojele ga. Spasile. Da vam ne objašnjavam dalje.

Grm im iz zahvalnosti podari da lijepo pjevaju. I šuma je tog trenutka postala obična.

Jankova majka je zamolila drvosječe da posijeku stablo s gnijezdom stršljena i otada se Janko mogao igrati u šumi po cijeli dan.

Patrik Atanasovski

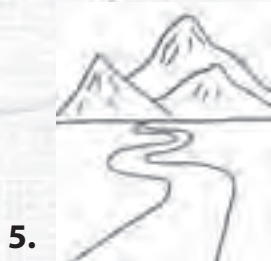

Isus je pozvao Pavla

Draga djeco, 25. siječnja ćemo proslaviti jedan lijep blagdan koji ima vrlo ozbiljan naziv – Obraćanje svetoga Pavla. Taj nas blagdan poziva da uvijek iznova promišljamo kako jedan iznenadni susret s Gospodinom Isusom može nekome potpuno promijeniti život. Može ga s krivoga puta vratiti na dobar put! Kako se to dogodilo Savlu, progonitelju kršćana dok je putovao u Damask, opisao je sv. Luka u Djelima apostolskim.

U tekstu su pojedine riječi zamijenjene slikama. Pronađite ih pomoću označenih brojeva, upišite tražene riječi na linije te doznajte kako je Isus pozvao Pavla.

1. **1**

U Izraelu je živio 1_____čovjek koji je progonio Isusove 2_____. Zvao se Savao. Bio je siguran da je sve ono što su ljudi govorili o 3_____pogrešno. Nije vjerovao da je Isus 4_____ od mrtvih. Bog je za Savla ipak imao drugi plan. Htio ga je učiniti svojim učenikom.

Jednoga dana kada je Savao bio na 5_____, Bog ga je iznenada obasjao snažnim svjetlom. 6_____ je bilo toliko jako da je Savao pao na tlo. Zatim je začuo glas: »Savle, Savle, zašto me progoniš?« Savao upita: »Tko si ti?« Čuo je jasan odgovor: »Ja sam Isus kojega progoniš. Ustani i pođi u 7_____.« Kada je Savao ustao, bio je slijep. Prijatelji su ga otpratili do grada. Nije mogao ni 8_____ ni 9_____ 10_____ dana.

Bog se zatim objavio i čovjeku koji se zvao Ananija i rekao mu: »Idi i pronadi čovjeka po imenu Savao i 11_____ se za njega da ponovo progleda.« Kada je Ananija našao Savla, prišao mu je, pomolio se za njega, i vid mu se vratio. Toga je dana Bog promijenio Savlovo 12_____. Postao je Isusov učenik pa je i drugima govorio o 13_____. Bog mu je promijenio i ime. Od tada se zvao Pavao!

7.

8.

Rješenja: jedan, učenike, Isus, uskrsnuo, putu, svjetlo, grad, jesti, piti, tri, pomolio, srce, Isus

Ena Periškić, III. a, OŠ 22. oktobar, Monoštor

Rebeka Eded, IV. a, OŠ Bratstvo-jedinstvo, Bezdan

Slaven Pečerić, III. h,
OŠ Matko Vuković, Subotica

Boris Plavšić, I. b,
OŠ 22. oktobar, Monoštor

Matija Matković, I./4,
OŠ Matko Vuković, Subotica

Kristijan Smolenski, IV.,
OŠ Ivo Lola Ribar, Plavna

Matija Leš, III., OŠ Pionir, Žednik

Julija Mrkaljević, I. b, OŠ Vladimir Nazor, Đurđin

Dejna Šefer, IV. a,
OŠ Matija Gubec,
D. Tavankut

Martina Vuković, IV. a,
OŠ Matija Gubec,
D. Tavankut

Magdalena Suknović, I. c,
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Ena Momčilović, I., OŠ Moša Pijade, Breg

Katarina Bereš, II., OŠ Ivo Lola Ribar, Plavna

Matija Miloš, I. b, OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Fagot

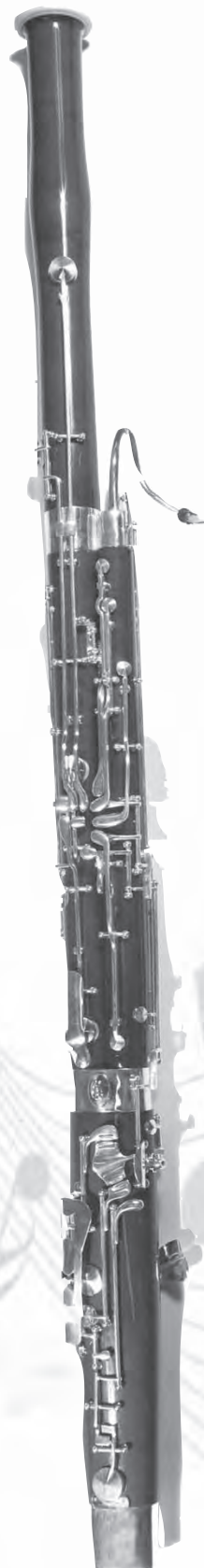
Fagot pripada porodici drvenih puhačkih instrumentata, u čijoj grupi služi kao najdublji instrument – bas. Ima dvostruki pisak, napravljen je od jedne duže i jedne kraće cijevi koje se spajaju u zajedničkom koljenu i dug je oko 2 metra. Posjeduje 14 otvora od kojih se neki pokrivaju prstima, a neki klapnima – poklopcima. Postoje tri registra kod fagota: duboki, srednji i visoki. U orkestru se dobro slaže sa svim instrumentima, a osobito s gudačkim. Izrađuje se od javorovog drveta, a neki jeftiniji od polopropena ili ebonita.

Postoji i fagottino za obučavanje djece, koji je upola manjih dimenzija. Kontrafagot izvodi napisane tonove za oktavu niže, kao violončelo i kontrabas. Zbog veličine i težine instrumenta, svirač nosi uzicu – kanap, oko vrata, za koji je instrument pričvršćen, ili se fagot oslanja na pod pomoću dugačke igle, kao kontrabas.

Zvuk se proizvodi pomoću upuhavanja zraka, u jezičak, preko cijevi. Na tijelu instrumenta je niz rupica i klapni, poluga, čijim se otvaranjem i zatvaranjem proizvode različiti tonovi.

Ako želite čuti ovaj instrument poslušajte: Georges Bizeta, *Carmen* (predigra za II. čin) i Pyotra Ilyicha Tchaikovskyog *VI. Simfonija* (početak I. stava).

Učenje sviranja na fagotu je prilično teško. Traje 4 godine u nižoj Muzičkoj školi, a počinje se s učenjem između 9 i 12 godina. Prstored je prilično kompliciran, mora se voditi briga o trskama, zahtijeva da izvođač ima krupne šake, da zna čitati violinski, tenor i bas ključ. Zato djeca često uče prvo svirati neki jednostavniji instrument: flautu ili klarinet. Ali neka vas to ne plaši, dobri fagotisti su uvijek na cijeni, ili zbog činjenice što je rijedak instrument ili zato što je teži za učenje. U Muzičkoj školi može se učiti sviranje ovog instrumenta u klasi prof. Mihajla Sića.

BAŠ JE FORA TA METAFORA

Natječaj za najbolju kratku priču

Baš je FORA ta metaFORA!

Baš je FORA čitati knjige!

metaFORA je metafora brojnih aktivnosti u promicanju knjige i čitanja, i META i FORA metaFORE je da Knjižnica bude mjesto priče i aktivnog odnosa prema umjetnosti.

Zato je metaFORA natječaj za najbolju kratku priču koju već petu godinu raspisuje Knjižnica *Vladimir Nazor* iz Zagreba.

Ako si osoba koja voli FORU i ako si osoba koja voli priče, neka tvoja META bude ovaj natječaj.

A ako ti se samo svidjela ova igra riječi, i to je u redu.

Svi vi ste pozvani sudjelovati u ovom interesantnom natječaju koji je posvećen bajci i fantastičnoj priči te nosi naziv *Iza zrcala*. Ukoliko odaberu baš tvoju priču, bit će uprizorena, a za to se uvijek potrudu glumci kazališta *Ivan Goran Kovačić*.

Važno je znati da priča treba biti kratka, nova, tvoja, na hrvatskom jeziku, bajkovitog ili fantastičnog sadržaja i ne dulja od 5400 znakova, a ostalo tebi na volji.

Rok za slanje priče je 15. ožujka 2017. godine

na e-adresu: metafora2017@gmail.com ili

na adresu: Knjižnica Vladimira Nazora, metaFORA 2017., Vodovodna 13, 10000 Zagreb.

Obavezno napišite i ime i prezime autora, godinu rođenja, adresu stanovanja, adresu elektroničke pošte i broj telefona (podaci neće biti dostupni žiriju).

Sretno u avanturi *Iza zrcala*!

HRCKOVI DETEKTIVI

Odgovor iz prošlog broja

Betlehem se
nalazi u **Palestini**.

Nagrađeni

Tomislav Mačković, III. h, OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Iva Francisković, II./4, OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Anastazija Jaramazović, IV. 2, OŠ *Miroslav Antić*, Palić
Stefan Nikolić, I. b, OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta
Ines Vojnić, I./4, OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Lea Vojnić Purčar, III. h, OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Iva Kujundžić, IV. c, OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
Martin Vukov, III. h, OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Andrijana Cocek, IV. a, OŠ *Matija Gubec*, D. Tavankut
Lea Vojnić, III. h, OŠ *Matko Vuković*, Subotica

Nagradno pitanje

Kojeg datuma se slavi
Svijećnica ili Marindan?

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Škola

Razred

KUPON

Gruda

Dok ga nije bilo, stalno je pričao o njemu. A sada, kada snijeg pada kao u krpama, ostaje na zemlji i zove i one zimogrozne, Dražen se zatvara u sobu i od njega ni glasa! Da voli snijeg, pokazao je i onda kada mu nije bilo vrijeme. Kao manji gađao se pire krumpirom, idealnom smjesom za pravljenje gruda i gađanje prijatelja, koju nitko nije ni želio izbjeći. Slično gađanje izvodio je još sladim snijegom, ukusnom i slatkim šlag pjenom kojom je rado iznenadio i samoga sebe. Jedino iznenađenje u stvaranju snijega, koje je bilo ocijenjeno neprihvatljivim, bilo je stvaranje ugođaja padanja snijega kada je s tavana istresao usitnjeni stiropor, a on je završio u sobi budući da je bio otvoren prozor. Tada je odlučio da će snijeg i dalje voljeti, ali jedino na gradskom klizalištu pa je svima objavio da skuplja novac za klizaljke.

– Sine, na vratima su Ana, Ivan i Martina. Hajde na snijeg, dosta je gledanja u ekran računala! – obavijestila je mama svog sina.

– Ne gledam ja ekran već se grudam. A to ti je, mama, kao veliki rat i skoro sam pobijedio da me nisi prekinula u igrici.

Dok je objašnjavao, iza mamine su glave provirile još tri nasmiješene glave u zimskim kapama i nestrpljivo ga pozivale u zimsku avanturu.

– Hej, napisali smo ti poruku na smrznutom prozoru, a ti nisi odgovorio! – viknula je Ana.

– To je zato što bulji u ekran a ne u prozor jer bi vidio da pada divan snijeg i da je vrijeme za zimske radosti. Dražene, čekaju te jakna, rukavice i kapa. – jasno je zaključila razgovor nestrpljiva mama.

I što sada može? Nevoljko je oblačio sve za zimsku avanturu i krenuo s prijateljima u bjelinu obližnjeg igrališta na kojem je sve već vrvjelo od veselih ljubitelja snijega. Ivan je nosio veliku najlonsku vreću napunjenu slamom i prvi se spustio s umjetno napravljenog brežuljka. Martina i Ana su se bacile na leđa u neditnuti snijeg i počele raditi anđele. Mašuci rukama gore-dolje pravile su anđelova krila, a skupljanjem nogu anđelovu haljinu. Naravno da su te pokrete više puta ponovile i potom čule poziv ekipe iz susjednog razreda kojima su se pridružile u sanjkanju. Potom je uz ciku i vrisku počeo bijeli

rat! Grude su letjele iz svih pravaca pa su Ivan i Dražen počeli graditi zaklon od snijega. Vidjevši da se grudanje zahuktalo, Martina i Ana su pravile grude za municiju kako bi momci mogli što brže gađati. Zimske radosti su stvarno lijepe, pomisli Dražen! To ti je život! Grude zapravo najviše voli pa će od njih napraviti još nešto. Ni prijateljice nisu dugo čekale. Od gruda za municiju počele su kotrljanjem praviti svaka svoju grudu snijega. Postajale su sve veće. Znao je Dražen što će napraviti, ali on je krenuo u svoj posao malo drukčije. Napravio je tri grude,

jednu manju, drugu veću, treću najveću. Istim ih je redoslijedom i postavio, jednu na drugu, u čemu mu je pomogao Ivan koji se čudio i pitao je li to nešto novo.

– Nije novo, nego obrnuto, snješko koji dubi na glavi – mirno je odgovorio Dražen – nisam originalan jer sam vidio na internetu, ali imam ideju!

Dok je Ana snješkici stavljala šal i kapu, a Martina mrkvu i čepove od boca za usta i oči, Ivan se pitao što li će Dražen smisliti njihovu naopakom snješku kada njih dvojica nisu došli spremni za pravljenje snješka. Na igralištu je bio veliki kontejner a u njemu za snalažljive širok izbor materijala za snješka. Našli su se ovdje dugmići od boca za usta i oči, a li-

menke su postale noge! Limenke su bile pogodak!

I Dražen objavi:

– Počinje gađanje limenki s deset metara! Pobjednik je onaj koji od prve pogodi limenku!

Tras! Kras! Mras! Na sve strane prostre se zvuk grudom snijega razbijenog prozora. Gruda se stvorila u Draženovoj ruci, narasla i otežala jer je snijeg bio vlažan. Bila je hladna i morala je brzo iz ruke. Kuda? Ma bilo kuda, samo da se ruka ponovno zagrije. I odletje u susjedov prozor.

Od zimske radosti do zimske tuge trebalo je samo pola sata. Ušavši u kuću, Dražen je uzeo kasicu u kojoj je skupljao novac za klizaljke i odnio ga susjedu.

– Oprostite, nisam htio razbiti prozor! Bilo je stvarno slučajno. Evo novac za novo staklo. I molim vas da ne kažete mami.

Ovakvo priznanje susjed je prihvatio i istoga dana popravio prozor. No, ubrzo se pojavio na vratima koja je otvorila Draženova mama. Dok su se oči krivca naglo širile, u ušima je bruhalo:

– Ne znam koji broj klizaljki Vaš sin nosi, ali meni su ove male pa bih mu ih rado dao ako mu još trebaju.

Katarina Čeliković

Vrijeme je za čaj!

Zima je počela 21. prosinca, ali mnogo ranije počeli smo se toplije oblačiti, grijati kuće, stanove. Sa zimom su počeli i virusi, kašalj, curenje nosa... A kako protiv toga? Pomoću čaja!

Ne znam volite li piti čaj, ali vrijeme je da ga zavolite. Englezi imaju tajming za ispijanje ovog finog napitka, i to svaki dan u 17 sati. Za čajeve je važno odabrati dobro društvo, ukusne biljke od kojih ćete

treba stavljati drvenom žlicom, a jako ga je dobro piti bez zaslađivača.

Zima, zima - e, pa šta je

Zima, zima - e, pa šta je,
ako je zima, nije lav!
Zima, zima - pa neka je,
ne boji se tko je zdrav!

A što može zima meni,
što mi može, što mi smije?
Nek mi nosić pocrveni,
eto to je, to je sve!

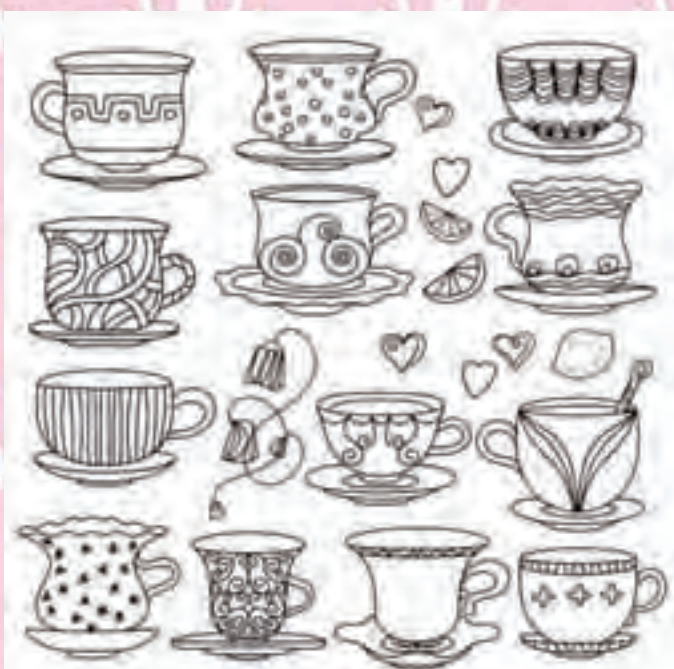
J. J. Zmaj

ih spraviti, i neki fini keksić ili kolačić uz to. A evo prijedloga koje biljke to mogu biti: metvica, cimet, kamilica, komorač, lipa, đumbir, i mnogo voćnih čajeva kao što su brusnica, borovnica, divlja trešnja, jabuka, limun.

Topli napici zbog same svoje temperature na kratko zagriju organizam, što vraća tijelo u njegovu »radnu« temperaturu i stvara ugodni osjećaj. Korisni su još jer mogu ublažiti upalne procese u organizmu, bakterijske infekcije, potaknuti cirkulaciju, rastopiti sluz u dišnim putovima i olakšati iskašljavanje.

Čajevi od ljekovitog bilja mogu i specifično djelovati na određeni organski sustav u tijelu, dok napici od sušenog voća svojom aromom mogu djelovati na raspoloženje i opće stanje organizma.

Jako je važno znati da se dodaci u čaj stavljaju tek kada se on malo prohladi, kada možete dodirivati šalicu. Čaj mora biti ispod 60 stupnjeva, med

Marina Pluković

Poludjeli svijet

Saznao sam nešto zbilja strašno - moja prijateljica još iz vrtića, Stela, se drogira! Ona je išla s nama dvije godine u razred, a onda se preselila negdje. Nismo se ni čuli ni vidjeli godina-ma, jedino smo vidjeli poneku objavu na Fejsu. Jučer je mama dugo pričala telefonom s nekom svojom frendicom, koja joj je ispričala da je Stela u bolnici. Mama nije mogla vjerovati pa je nazvala drugu prijateljicu, s kojom se također nije davno čula, a ova joj je rekla da ni ona ne bi vjerovala, da nije čula od Steline mame. Ona (teta Zora) ima dijete u istoj školi u koju su prepisali Stelu. Pila je tablete koje njena mama pije za smirenje. Nitko prvo nije želio ni vjerovati, jer su joj ocjene bile u redu, čak je išla i na natjecanja, ali kada je nedavno pretjerala i dospjela u bolnicu, shvatili su i roditelji. Navodno, jako joj je bilo teško od početka prilagoditi se, zafrkavali su je svi da je glupa štreberica, ružna i dosadna, a ona je očigledno našla načina da bude - zanimljiva...

Iskreno, ne shvaćam to. I meni bude teško nekad, zbilja. Nekad kad slušam neku »down« pjesmu, i meni je kao da sam u zatvoru. Svijet se čini mjestom gdje svi samo žele svoje mjesto u »Hall of Fame« i nikom više nije volja biti prijatelj drugome. Jednostavno živjeti. Ne biti ovisan o tomu što misle drugi, osobito oni »drugi« koji su - može se to prepoznati lako - tek zavidni, jer si od njih bolji.

Iako sam u prosincu baš dobio na mišićnoj masi (mislim da je ono cijepanje drva i pospremanje dvorišta zbilja pomoglo), osjećam se slabo, nikakvo... Nadam se da će proći ovaj raspust i krenuti makar i ova dosadna škola, da malo prestanem misliti na Stelu ☹ i na ovaj poludjeli svijet...

Tin

Doček Nove

Sve je počelo kad je moja »pametna mama« odlučila da treba popraviti odnose između svoje drage sestre, moje mile tete, i sebe. Izrečena namjera je bila teti zahvaliti što nas je primila u kuću nakon rastave te što joj pomaže u svemu, osobito oko mene. Naravno, planirala je da idem i ja, što mi nije padalo na pamet - sestre Kovač dijele ljubav prema putovanjima, jednako kao i muzejima i ostalim smor mjestima, ali ja - nika-ko. Mama je pitala mogu li ostati par dana doma, ako nađe nekoga da bude samnom. Uplatila je putovanje u Prag za njih dvije i tako sam ja - ostala doma.

Trebala je doč tetina najfrendica Iva, koja bi vjerojatno i sama pobjegla s njima da nije prije mjesec dana slomila nogu na klizanju. Sad je ona trebala bit »žrtva« i čuvati mene. Mene! Skoro mi je 15 i zar zbilja netko misli da trebam *baby sitericu*? Užas! Par dana prije nego su mama i teta sjele u bus, javio se tata. Pričao je dugo s mamom i, premda se ona odupirala gotovo pol sata, namolio je da me pusti da dođem k njemu u Novi Sad za doček Nove. Mama je bila čak i drska, pitajući treba li njegovom NOVOM djetetu teta-čuvalica dok on ide sa svojom »curom« u provod, ali on je junački podnio napad. Pošto ga je uključila na zvučnik, čula sam ga da nekako tužno kaže da mu ja nedostajem i da je on možda bio grozan muž, ali tata nije uvijek bio baš najgori. Mami su krenule suze, ali je stisnula šake u pesnicu i - pristala. Tata je došao po mene autom i odvezli smo se do njegovog novog doma.

Bilo je sasvim dobro s tatom. Njegova cura nije neka kuharica, ali beba - moja sestra Josipa koja ima 6 mjeseci je zbilja medena <3.

Kristina

Kviz Vojvodinu

1. U kom vojvođanskom mjestu se nalazi jedino stanište velike droplje u Srbiji?

- a) Mokrin
- b) Tavankut
- c) Vrbas
- d) Novi Sad

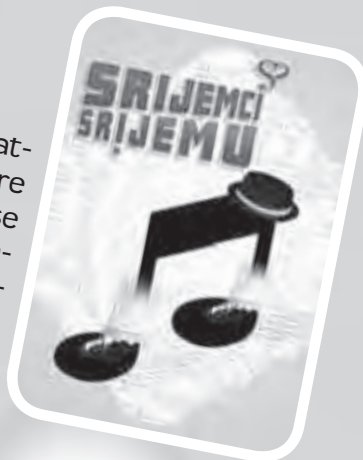
U zaštićenom specijalnom rezervatu prirode Pašnjaci, površine oko 1000 ha, živi najveća ptica letačica na svijetu, prirodna rijetkost Velika droplja (otis tarda), jedna od najugroženijih ptica svijeta, koja je nekada živjela u stepskim predjelima cijele Europe.

2. Koji put po redu je prošle, 2016. godine održana manifestacija *Srijemci Srijemu*?

- a) treći put
- b) četvrti put
- c) peti put
- d) deseti put

Predstavnici hrvatskih udruga kulture iz Srijema okupe se svake godine na zajedničkoj manifestaciji *Srijemci Srijemu*, kako bi široj javnosti prezentirali svoj rad na očuvanju bogatog kulturnog naslijeđa, tradicije i običaja. Posljednji susret je održan u travnju 2016. godine u Petrovaradinu, nakon Šida, Srijemske Mitrovice i Rume.

Dragi moji prijatelji, radujte se, počela je nova 2017. godina i nova serija pitanja inspiriranih našom prekrasnom Vojvodinom. Obećavam puno zabave, mnogo novih interesantnih informacija i saznanja. Pa krenimo...

3. Koje mjesto u Vojvodini ima registarsku oznaku VS?

- a) Vlasotince
- b) Vrbas
- c) Velika Plana
- d) Vršac

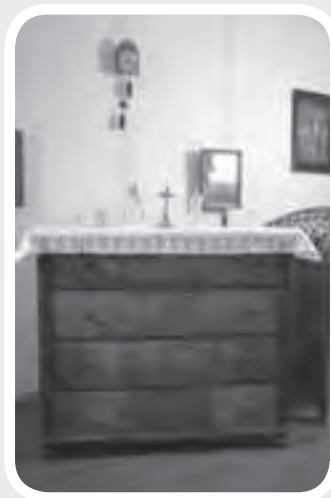

Vojvodina je podijeljena na 19 regija odnosno registarskih područja koja su označena s dva slova velikim tiskanim slovima.

4. Što je *dolaf*?

- a) vrsta jela
- b) piće
- c) komoda s tri ili četiri ladice
- d) kočije

Skoro svaka kuća je imala *dolaf*. Nalazio se u čistoj sobi, prekriven bilim šlingom.

Filipov Apatosaur

Priprava:

1. Svježi ananas prerezati da dobijete kao šnitru kruha (ovo neka vam pomognu roditelji). Od ostatka izrezati dva manja štapića za noge i jedan duži za stablo palme.
2. Očistiti dvije banane. Jednu izrezati na kolutiće, a drugu prerezati na pola. Jedan dio ostaviti tako (za glavu s vratom), a drugi prerezati još na pola i po širini i po dužini (za rep).
3. Očistiti kivi i narezati ga na osmine. Dio koristiti za palmine grane, a dio izrezati kao travu.
4. Na šnitru ananasa poslagati kolutiće banane, dodati bananu izrezanu na kolutiće i bananu za rep i vrat. Zarezati na mjestu gdje će biti usta i staviti crveni bombončić, a manji crni staviti kao oko. Dodati manje štapiće ananasa za noge. Od većeg štapića ananasa i kivija napraviti palmu, a izrezan ostatak kivija poslagati kao travu.
5. Dopustite mašti nek vas vodi i napravite neki detalj i po svom.
Dobar tek!

Filipov Apatosaur je za vas pripremio Filip Dulić. Filip pohađa II. c razred OŠ *Ivan Milutinović* u Subotici. Ide u školicu sporta i jako voli igrati košarku, nogomet, voziti bicikl i klizati se. Pravi sportski tip.

Vrijeme priprave:
7 minuta

Potrebni sastojci:

ananas

banana

kivi

čokoladne i crvene bombonice

Jeste li znali?

Boravak na svježem zraku je ZDRAV!

Djeca koja se igraju vani, rjeđe imaju alergije. Sunčeva svjetlost i UV zračenje nužni su za proizvodnju D vitamina, a ako ste pre-

malo vani, zbog nedostatka tog vitamina dvostruko češće možete imati razne alergije. Djeca koja rijetko izlaze van, imaju više problema s kožnim bolestima i imaju alergiju na određenu hranu, posebice kikiriki i jaja. Kada ima snijega, boravak vani može biti itekako zabavan. Neke od najveselijih i najčešćih zabava su sanjkanje, grudanje i pravljenje snjegovića. Ne zaboravite na prilagođenu odjeću za snijeg, što znači da mora biti topla, ali ipak lagana. Mora biti otporna na vjetar i vlagu. Važno je odjenuti se slojevito kako vam ne bi bilo hladno. Naravno, tu su još kapa, šal i rukavice. Svi na snijeg!

Kinomania

Prste(n) k sebi

Kada super zločinac Oskar prijeti da će uništiti čitav grad, sramežljivi izumitelj Sem angažira robot bote da spase situaciju. Ovaj film oživljava tri središnja lika iz klasičnog kineskog romana *Putovanje na zapad*, kao trio Maks, Okar i Vilko – roboti koje je napravio naš junak Sam Novak i koji mu pomažu u njegovom zadatku da spasi grad i pronađe ljubav. Može li ova šarena ekipica postati herojska? Hoće li prsten ili hrabrost da se spasi grad od zločestih robota osvojiti srce Semove ljubavi iz djetinjstva?

Lego Batman film

Velike promjene su se dogodile u Gotham cityju. Bruce Wayne se uz kriminalce Gotham cityja mora brinuti i o dječaku kojega je posvojio.

Z. S.

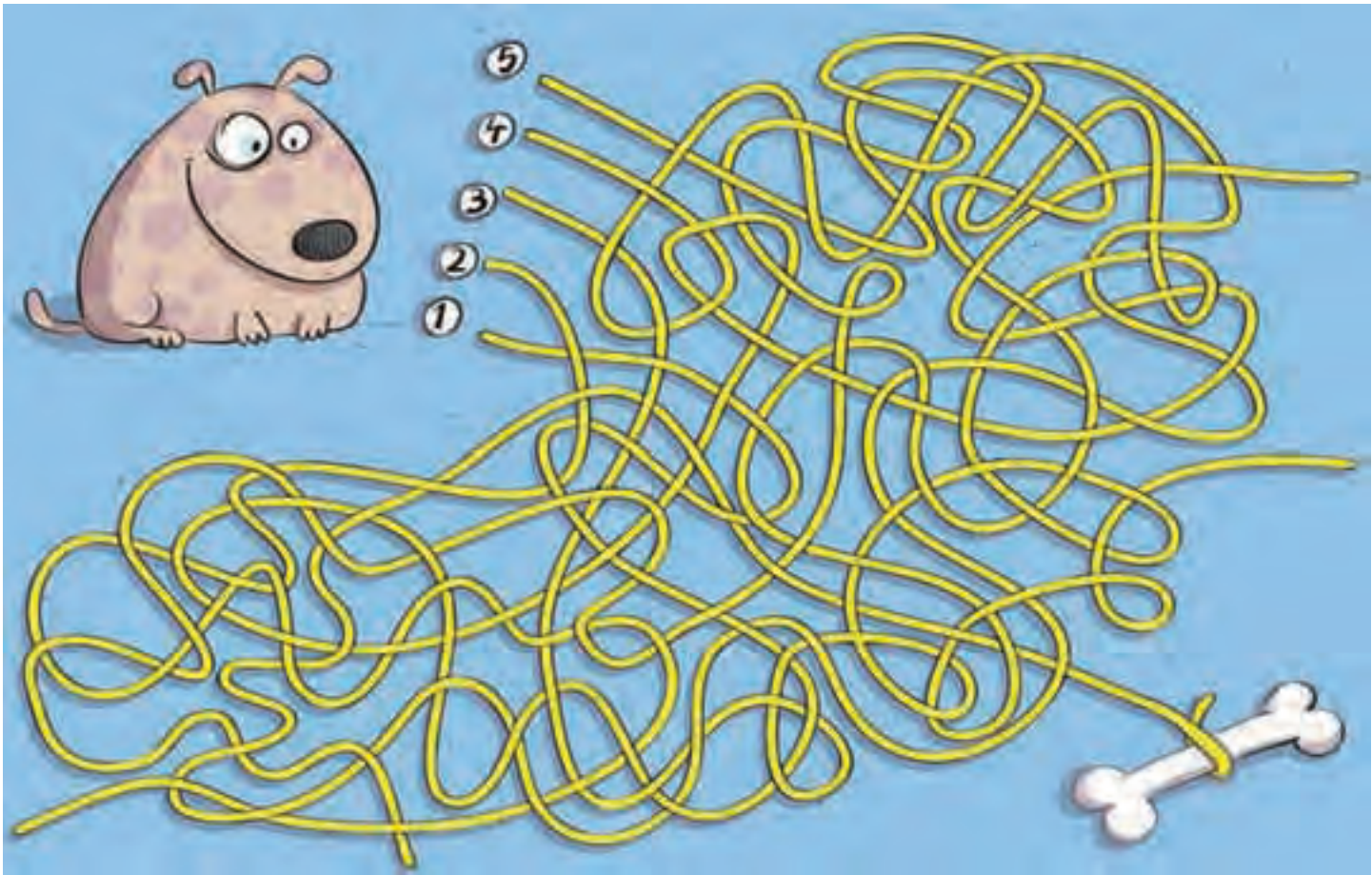
U osam smjerova pronadi i precrtaj sljedeće riječi: KOŽA, AUDITORIJ, BALET, ČAJ, BUBANJ, ĐAK, ČINELE, DIPLE, DIRIGENT, ZBOR, DUDE, DŽEZ, FLAUTA, GLAS, OBOA, PLES, SOLO, TAMBURA, TON.
Preostala slova dat će konačno rješenje.
Rješenje upiši u kvadratiće ispod osmosmjerkе.
ZVJEZDICA

E	L	P	I	D	B	Z	V	R	G
J	J	O	L	O	S	A	O	J	L
D	A	I	N	O	T	B	L	E	A
T	I	Č	R	Z	Z	DŽ	P	E	S
A	A	R	E	O	D	E	L	A	T
Nj	T	M	I	L	T	Z	E	O	E
A	A	U	B	G	E	I	S	B	D
K	Ž	B	A	U	E	N	D	O	U
I	A	O	U	L	R	N	I	U	D
C	A	Đ	K	B	F	A	T	Č	A

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Riješi križaljku na temelju ponuđenih slika.

7.

4.

8.

2.

6.

9.

3.

1.

5.

N

T

RIJEŠI »SUDOKU« ZAGONETKU:

Pravila: U svakom manjem kvadratu moraju biti brojevi od 1 do 9 bez ponavljanja (matematika nema veze s igrom - nema nikakvog zbrajanja, oduzimanja, množenja...). Također, u svakom vodoravnom i okomitom redu moraju biti brojevi od 1 do 9, bez ponavljanja.

3								2
			5					
					6			
			9					
			7					
4								1

		1					9	
	3							5
2		5		6				
			3		2			
		8		1		4		
			6		8			
				5		9		2
1							3	
	2					1		

Zimska čarolija

Tekst: Slađana
Crtao: Petar Tikvički

Zbog ovoga bih voljela da zima traje cijelu godinu...

Ne znam koliko bi ih se složilo s tvojom »teorijom«.

Još samo da posadimo Ivicu na klizanje.

A to neće ići ni malo lako.

Žao mi je... Mi se provodimo, a on jadnik...

I doista malo kasnije...

Hej, ovako već može, ali na klizaljke?

Dobro, valjda zato postoje prijatelji.

Samo se drži čvrsto i ne brini, let kreće.

Ej, ovo mi se počinje sviđati!

Pretpostavila sam da će biti dobro i ovako.

Dobro? Ma super...

